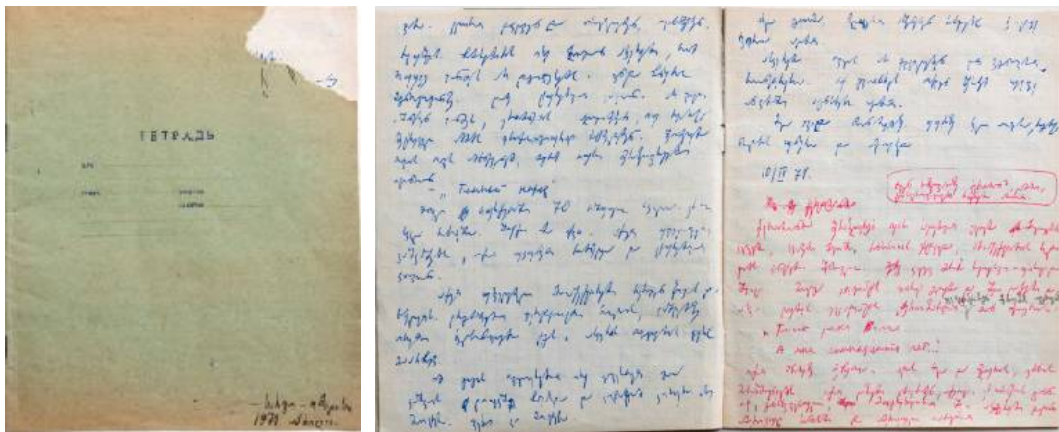

**მერაბ კოკონაშვილის ჩანაწერებიდან
„სარფი-თბილისი. 1971 აპრილი“**

ჩვენი უნივერსიტეტის მუზეუმი ინახავს ათწლეულების განმავლობაში თავმოყრილ ხელნაწერებს, წარსულში გადამწყვეტი მნიშვნელობის მქონე საბუთებს, აფიშებს, სცენარებს, ფოტოლოკუმენტებს... ხშირად, ხელში გვხვდება არტეფაქტი, თითქოს დავიწყებული მოვლენის ფრაგმენტი. მისი მშრალი მონაცემების – თარიღის, მონაწილეების, თუ სხვა დეტალების დადგენისას იხსნება მოვლენის არსი, სულიერების ჩვენთვის უცნობი სურნელი. ამ დროის ტრიალისგან გადარჩენილ ნაშთებს საკუთარი ისტორია აქვთ, ნამდვილ, დიდ ცხოვრებაში არსებობის და მონაწილეობის ისტორია.

საქართველოს შოთა რუსთაველის სახელობის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის მუზეუმში ინახება მერაბ კოკონაშვილის ხელნაწერი რვეული. 1971 წლის გაზაფხულს, სარფის საზღვართან, რეჟისორი მუშაობდა ფილმზე „გზა მშვიდობისა, ჯაყო!“, სადაც მრავალი საინტერესო ამბის მომსწრე გახდა და ერთ მწვანე, თხელ რვეულში მოუყარა თავი თავის განცდებსა და შთაბეჭდილებებს. ვთავაზობთ ნაწყვეტებს მერაბ კოკონაშვილის ჩანაწერებიდან – „სარფი-თბილისი. 1971 აპრილი“.

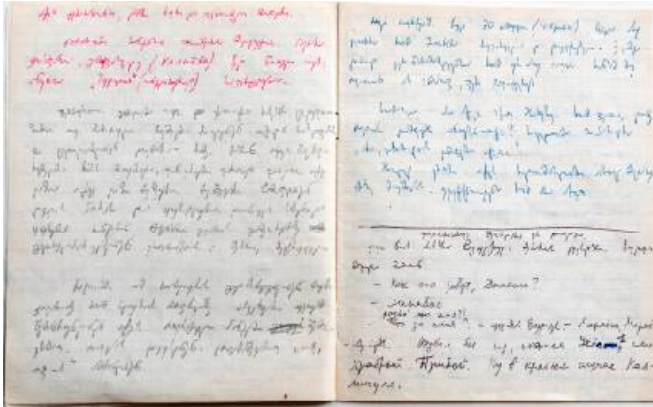

„ქერთამიანმა მესაზღვრემ თეთრი საღებავით გაღება ბილიკების კედლები, სკამები ბაღში, სანაპიროს ესტაკადა. პროექტორის სადგამს კანტები შემოავლო. კიდევ მორჩა საღებავი – თეთრიც და შავიც. მიაღვა ეკალიპტუს, თეთრად გაღება და შავი ლაქები დაასვა. ღებავს ეკალიპტუს „ბერიოზასავით“. ეკალიპტისგან ბერიოზას აკეთებს თან ძღერის.“

„Течет река Волга...
А мне семнадцать лет“

იქით მხარეზე მიჩეთია. ადის მოლა და ძღერის, ეძახის მორწმუნეებს. იქით ლაზები ცხოვრობენ, აქეთაც. ერთმანეთს ჰკვანან. იქ, განსხვავებული მუგუზალივით შავი ასკერები დადიან ამერიკულ სამოსში და ამერიკული იარაღით. აქეთ ქერთამიანი, ლამაზი, რუსი და უკრაინელი ბიჭები.

კირნათში მანქანით ჭიშკარს მივადექით. პატარა ჭიშკარია, გამჭვირვალე (КАЛИТКА). ზედ წითელი ასოებით აწერია „ТУРЦИЯ“ (ინგლისურად). საკვირველებია.

ფეხბურთის გადაცემა იყო და ერთ-ერთ სახლში ტელევიზორი იყო ჩართული. ბავშვები მიაღვნი იქიდან საზღვარს და ცდილობდნენ დაენახათ რამე. მაშინ აქეთ დაცხოვრებელმა ხმას მოუმატა. ფანჯრები ფართოთ გააღო. აქც ლაზია, იქც ლაზი ბავშვები. ბავშვები ჩამოვლენ ლელის პირას და ყურადღებით დაიწყეს სმენა და ყურება. ხანდახან ნაცნობი ვკარის ხსენებაზე გადაულაპარაკებდნენ

ერთმანეთს: მესხი, მეტრეველი.

რადიოში იმ სიმღერებს ვადმოსცემდნენ ბუბა კიკაბიძე რომ მღერის მთვრალზე. ასკერები უცებ შეძობრუნდნენ აქეთ. თურქული პანკები შეძიესმათ. თოფებს დაეყრდნენ. დროვამოშვებით „იფ, იფ-ს“ ამბობდნენ.“

მთელ თურქეთში სულ 70 საშუალო (10 წლიანი) სკოლაა. ასე გვითხრა ერთმა მაიორმა. საკვირველია და დაუჯერებელია. მე, მაგალითად ვერ წარმოძიღვენია რომ ეს ასე იყოს. სანამ მე თვითონ არ ვნახავ, ვერ დავიჯერებ.

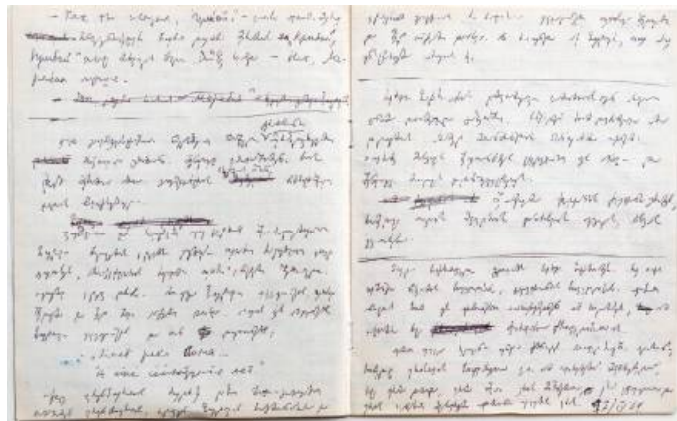
სინათლე არ აქვთ იქით მხარეზე. რომ ვკითხე დამე ნავთის ლამფებს ანთებენ-თქო? რიგითმა მიპასუხა „არა, კარბიდის ლამფები აქვთო“.

მხოლოდ ერთს აქვს რადიოშიძეები. ისიც ბატარეებზე მუშაობს. ელექტროსადენი ხომ არ აქვთ“.

„სერგო ზაქარიაძის დამკრძალავი კომისიისაგან ახალი ცნობა დაიბეჭდა გაზეთში. სწერდნენ, რომ დაკრძალვა არა დიდუბის, არამედ მთაწმინდის პანთეონში იქნება. თურმე მოსკოვს შეუთანხმეს ტელეფონით ეს ამბავი და შემდეგ მიიღეს გადაწყვეტილება.

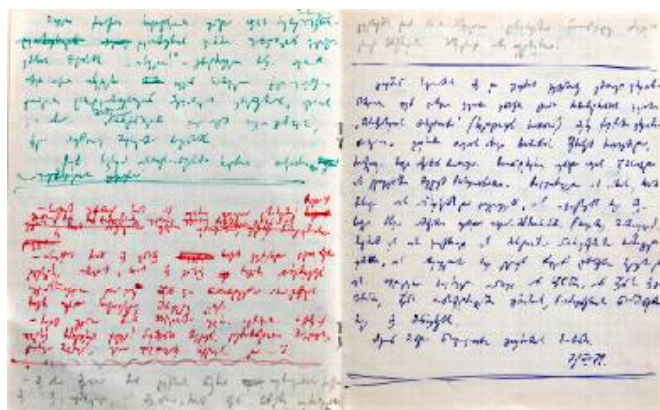
შეიძლება ქვეყანას ქვეყანა ერქვას, რომელიც თავისი მკვდრის დამარხვის ადგილს, სხვას ეკითხება.

მთელი საქართველო გლოვობს სერგო ზაქარიაძეს. ასე იყო უშანგი ჩხეიძის სიკვდილისას, ვალაკტიონის სიკვდილისას. ალბათ იმიტომ რომ ეს ადამიანები ასახიერებდნენ იმ სილამაზეს, იმ კაცობას, რაც ძვირფასია ქართველისათვის.

ალბათ ყველა ხელოვანი უნდა ქმნიდეს პირველ რიგში ადამიანს, რომელიც ერისათვის საყვარელია ე.ი. იმ თვისებების მატარებელია, რაც ერმა დაბადა, ერმა შვა. ერის მიზნებით, ერის ტკივილითა და ერის ოცნებით ცხოვრები ადამიანი უყვარს ერს“.

17/IV. 71

„რატომ გვონია, რომ მწერლობა უფრო უხიფათო საქმეა, ვიდრე საზღვრის დაცვა? პუშკინი მოკლეს, ლერძონტოვი მოკლეს, ლორკა მოკლეს, ილია ჭავჭავაძე მოკლეს და ა.შ.

– მე არა მგონია, რომ ლექსის წერა უხიფათო საქმეა. მე, უბრალოდ, ის მგონია, რომ შენ სწორ უხიფათო ლექსებს და ამით მშვიდი ცხოვრება მოიწყვე. არცერთ დიდ მწერალს მშვიდად არ უცხოვრია“.

„გზა მშვიდობისა ჯაყო“ (1973)

რეჟისორი - მ. კოკონაშვილი.

სცენარის ავტორები - ნ. დუმბაძე, მ. კოკონაშვილი.

დამდგმელი ოპერატორი - გ. გერსამია.

მთავარ როლებში: გ. იაშვილი, ს. ერისთავი, ნ. ჩიქვინიძე.

ფილმი მესაზღვრეთა ცხოვრებას ასახავს.

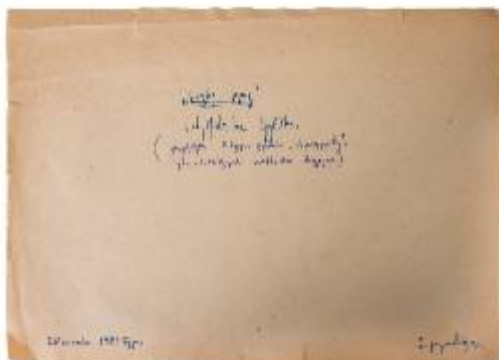
ახალგაზრდა სავალდებულო სამხედრო სამსახურს საზღვრისპირა სოფელში იხდის.

სარეჟისორო სცენარი

მუზეუმში დაცულია მერაბ კოკოჩაშვილის ფილმის, „არდადეგებზე“ (1962), სარეჟისორო სცენარი (ფრაგმენტი). იგი თორმეტი გვერდისგან შედგება, ერთ-ერთზე ავტორისეული ჩანახატებია.

„საესე დღე“

სარეჟისორო სცენარი
(ფრაგმენტი მომავალი
ფილმისა „არდადეგებზე“,
რეჟო ინანიშვილის
მოთხრობის მიხედვით).
20 ივლისი, 1961 წელი.
მ. კოკოჩაშვილი“

„არდადეგებზე“ (1962)

რეჟისორი - მ. კოკოჩაშვილი
სცენარის ავტორი - რ. ინანიშვილი
ოპერატორი - ა. ფილიპაშვილი
მხატვრები - ვ. არაბიძე, ა. ვერულიშვილი
კომპოზიტორი - ი. გეჯაძე

მთავარ როლებში: გ. გეგეჭკორი, მ. გეგეჭკორი, ნ. ერისთავი, მ. მანჯგალაძე.

ფილმი ბავშვებისა და მამის კონფლიქტზეა, სადაც თაობებს შორის ფსიქოლამიკიდებულებების საინტერესო დიაპაზონია წარმოდგენილი.